

KURJER LITEWSKI

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznik	Półrocznik	Kwartalnik	Miesięcznik
W WILNIE	8 —	4 —	2 —	— 70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10 —	5 —	2,50 —	— 84
ZAGRANICĄ	16 —	8 —	4 —	— 150

Zmiana adresu 20 kop. — Za odnośnienie do domu 10 kop. miesięcznie.
Listów wiefrankowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmujemy.
Rękopisy — nie zastrzeżonych do swrotu — nie przechowujemy.

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.
 Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.
 Telefon № 129, telefon drukarni № 685.
 Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.
 Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petirowy w tekoście, lub jego miejsce 1 rub.
 Ogłoszenia na 1-jej stronie za wiersz petirowy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1-jej str. o pożycz. państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb.
 Reklamy za wiersz petirowy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz petirowy lub jego miejsce na 1-jej str. 50 k., po tekoście 30 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia z wyjątkiem miejscowa za wiersz petirowy lub jego miejsce 18 kop.
 Ogłoszenia z wyjątkiem miejscowa za wiersz peti. lub jego miejsce 20 kop.
 Drobne ogłoszenia za każdy wiersz 4 kop., najniższe 40 kop.
 Posady i prace 3-krotnie ogłoszenie 20 wierszy 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielnej Numerze o 25% drożej.
 Ogłoszenia prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L i B. Metzl i S-ka, Wielka 38, telefon № 886. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop. Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Numer pojedynczy 5 kop.

Kinematograf „BRONISŁAWA” w sali „Lutnia”
 Prospekt 8-to Jerski № 8, telef. 1161. 1445

Tylko 22 i 23 kwietnia 1912 r. **Nowy program!**
Kronika Gaumont'a Zapal czystej duszy
 (ostatnie nowości). według powieści Guy de Maupassanta.
 Konik polny (nauc.). — Pośród oruok Portugalji (z nat., kolor.). — Prezentacyjny (bardzo komedyczny). Początek w niedzielę o 5, w poniedziałek o 6.
 UWAGA. Ceny miejsc zwyczajne: Łoża 3 rb., 40 k., kupon 1 rb.; fotel 75 k., I miejsce 50 k., II—40 k., III—40 k., balkon 20 kop.

OSTATNIE NOWOŚCI
 PERFUMERJI
 WODA KOŁONSKA
THAIS: CAPRICE D'AMOUR DRALLE
 TRZYKROTNIE
 ZAPACH
 ZŁOTA WŁAZDZIE.

p. Kasso, przy niezliczonych interpelacjach, dotyczących się jego polityki szkolnej. To, co mówił Miłukow, powiedziano już przedtem, w innej formie tylko, wiele razy. Dla nas najciekawszą chwilą dotychczas w rozmowach związanych ze szkolnictwem miały napaści protejerja Juraskiewicza z Mińska i Tyczymina na duchowieństwo katolickie na Litwie, które zajmują się jakoby polonizacją miejscowej niepolskiej ludności. Chodzą — jak wiadomo — o język wykładowy religii katolickiej. Ten język musi być w szkole ludowej rosyjskim — twierdzą nacjonalisci. Ten język nie może być rosyjskim — odpowiada praktyka życia, bowiem włościanin białoruski katolik inaczej jak po polsku do Boga nie mówi i zmusić go do modlenia się, a więc i uczenia się zasad wiary inaczej, jak uczyli się jego ojcowie — ani sposób. Rosyjskość nie jest więc krzywdzona przez intrygę księży, natomiast, jak dowiódł ks. poseł Maciejewicz, polskość na każdym kroku ignorowana jest wbrew obowiązującym prawom nawet na owej ziemi nieustających wałk, jaką jest „kraj Zachodni”. W kraju tym polskie dzieci pozbawiają możliwości uczenia się ojczystego języka, w pewnych gimnazjach uczniom — katolikom nie pozwalają nawet obchodzić świąt katolickich, a nauczyciele czują się tam nie pedagogami, lecz politykami przedwzrostkiem.

J. WOKULSKI

Wielka № 29.
 Polega na nadchodzący sezon:
KOSZULE PALTA KAPELUSZE KRAWATY LASKI
 białe i kolorowe oryginalne Angielskie Najświeższe fasony Ostatnie nowości Angielskie
OBUWIE Amerykańskie, PARASOLE i parasolki.

HOTEL St. GEORGES w WILNIE
 Wszelkie wygody, 25 i 1 rubla.
Sala dla uczt weselnych i balów.
 Restauracja **NALEPSZA W MIĘŚCIE,** w czasie obiadów i kolacji grywa kwartet.

TEATR POLSKI (gmach po-cyrkowy na Łukiszczach).
 Dziś, w niedzielę:
 O godzinie 2-jej po poł. (ceny zniesione)
„MARJA STUART”
 dramat historyczny J. Słowackiego.
 O godz. 8-jej wieczorem
„NADZIEJA”
 dramat rybacki w 4 akt. Hejermansa.
 Jutro „Kiejstut” (ceny zniesione).

Uwaga! Najtaniej gwarancją! wykonana szelm, z diugol. jedynie
SPECJ. ODDZIAŁ MELJORACYJNY
 Pierwszego Półn.-Zachodni Związku Techników, przedstawiciela inż. T. ORCHOLSKI i Z. HARTUNG. Wilno, 8-to Jerski pr. 22, od 9 do 12 i 3—6.
 Pomiary, niwelacja, osuszanie drenami i otwart. rowami, nawadnianie, kultura łąk, budowa stawów rybnych, sporządź. wsz. planów techn. gospod. Wodociągi, kanał. Kred. Min. Roln.

„DELIKATES”
 CZEKOLADA
 wyrabia się **ŚCIŚLE** na wzór ZAGRANICZNEJ, tymże sposobem, na tego rodzaju maszynach i z takich że materiałów i dla tego **NIE USTĘPUJE W DOBROCI NAJDROŻSZYM GATUNKOM CZEKOLADY ZAGRANICZNEJ, a PRZEWYŻSZA** takową ŚWIEŻOŚCIĄ i NIŻSZĄ ceną.
 Funt (czystej wagi) 1 rb., 1/2 f. 50 kop., 1/4 f. 25 k., tabliczka „Bojarska” 10 k. (próbę bezpłatnie)
 w magazynach detalicznych

DOM HANDLOWY L. i E. METZLI
 Centralny Kantor Ogłoszeń (założony w 1878 r.)
 St.-Petersburg, Moskwa, Warszawa, Wilno, ulica Wielka № 38, telef. № 886.
 Przyjmujemy ogłoszenia i prenumeratę na wszystkie piemi miejscowe i zamiejscowe po cenach redakcyjnych.

DEPUTACJA „BIALORUSKA” W PETERSBURGU.
 Minister oświaty, Kasso, we środę przyjął deputację „bialoruską”. Audjencja trwała przeszło godzinę. Według informacji „Now. Wrem.”, minister oświaty całkowicie się zgodził, że „samowolne wprowadzenie przez księży polskich wykładowo religii w szkołach białoruskich w języku polskim, jest jawnym pogwałceniem aktu Najwyższego z dn. 17 (30) kwietnia 1905 r.”. Przy omawianiu środków, które mogłyby położyć kres, dokonywającemu się obecnie pogwałceniu prawa, a zarzem unormować tę kwestję, minister oświadczył, że, zdaniem jego, najbardziej kompetentną osobą, która nieomylnie może powiedzieć, jaki jest język domowy i codziennego użytku rodziny ucznia lub uczenicy, jest nauczyciel ludowy. Jemu też należy polecić sprawdzenie oświadczeń rodziców i opiekunów co do ich języka macierzystego. W tym duchu minister zamierza uzupełnić i poprawić niefortunny okólnik swego poprzednika.
 Tegoż dnia deputację przyjął vice-minister oświaty, bar. Taube.

LECZNICA PRYWATNA ze stałymi łózkami D-rasta RAFELKESA,
 Wilno, Górczyński zaułek № 14, telefonu № 795.
 Przyjmujemy choroby nerwowe i na choroby wewnętrzne, chirurg. i kobiece
 Klinika położnicza dla rodzących, oddzielenie pokoje.
 Leczący przyjmują lekarze wszelkich specjalności i na miejscu wykładają stale lekarz. Ambulatorium. Konsultacje. Elektroterapię. Fizjoterapię. Gabinet. Wszelkie rodz. wanny leczn. Ceny umiarkowane.

WYPRZEDAŻ.
 Z powodu śmierci właścicielki składu win pod **L. M. FEJGELSON**
 WILNO, Ostrobramska № 3, telef. 125.
 ISTN. OD 1873 ROKU
 Opiekunowie urządzają wyprzedaż towarów następujących: starki, wystafich win osobliwych gatunków, koniaków francuskich, oryginalnych, cygar hawańskich.
Z wielkiem ustępstwem.

Nad Newą.
 Petersburg, 20 kw. (3 maja).
 Lena... więc przedewszystkiem Lena... Ona przykuwa ciągle myśl rosyjskiego społeczeństwa, rozumiejąc społeczeństwo to bardzo szeroko — od inteligencji aż do nół świadomych robotniczych tłumów. Fakt krwawego masakra, jaki pochłonął setki ofiar, sam przez się wzburzył opinie... dołaty olivy do ognia fatalne słowa dającego niby to „wyjaśnienia” ministra spraw wewnętrznych... „Tak było i tak będzie” — oświadczył p. Makarow i posypały się demonstracje i strejki. Był dzień, gdy Newski Prospekt przypominał pewien burliwy październik... Ale na szczęście w gabinecie są i ministrowie mniej od p. Makarowa „prostolinijni” — w następną środę wszedł więc na trybunę Dumy p. Tamaszew i w imieniu prezesa gabinetu głosem miłym i układnym tonem oświadczył, iż będzie zrobione wszystko, by oświetlić do gruntu ponurą syberyjską tragedję... Będzie wyznaczona specjalna komisja śledcza pod przewodnictwem człowieka, cieszącego się bezwzględnie uznaniem. Ta nowa dekoracja rządowa, tak całkiem inna od pierwszej, wniosła w gorączkowy już nastrój pewne uspokojenie i zdaje się, że nawet następne środki interpelacyjne w Taurydzkim pałacu przejdą spokojnie. Na ulicach też mniej już policji i patroli... I nawet gazety zajęły się czem innym. Lewe — dyskutują nad sprawami oświaty, prawe — „deputacją”, która przybyła z Wilna bronić od polonizacji białorusinów.
 Debaty oświatowe to cała dziedzina obszerna, w której jednak mało momentów nowych, zważywszy, iż tyle razy już rozprawiano, zawsze w tym samym tonie, o działalności

Sezon od 20 maja do 20 sierpnia. **SILNIE RADJOAKTYWNY**
Zakład Lecznicy BIRSZTANY.
 Polonoży w zdrowej i urocznej miejscowości, na brzegu rzeki Niemna, o 32 wiorsty od Kowna, parostatkami po Niemnie i powozem od Kowna.
 Birsztanski Mineralne źródła i wanny znakomicie oddziaływają przeciwko skrofulom, reumatyzmowi, neuralgjom, paraliżom, angielskim chorobom, kobiecym chorobom, osakowym, chorobom nasłonym i katarowym kiszek. W zakładzie: poczta, telegraf, lekarze stali, kumys, kefir, świeżo urządzone kąpielnie kwasowe, kurhausy, restauracja, muzyka, dzienniki tygodnik. Szczegóły: Zakład Lecznicy Birsztany wileński, w Wilnie u d-ra Domaszewicza, zauł. Gimnazjalny 4; w Kownie u B. Rozmana, просп. Mikołajewski 60, u p. Węclawowicza—Kowno hotel „Wersal”. 22735

SOLEC MIEJSCOWOŚĆ LECZNICZA. Polski Piatigorsk. Wody siarczane — stonę i kuracja błotna.
 Dla północno-zachodniej Rosji bliżej i znacznie taniej od Kaukaz. Piatigorsk. Sezon od 7 (20) maja do 7 (20) września. Choroby leczono wyjątkowo skutecznie w Solcu: reumatyzm mięśniowy i stawów, artretyzm, przymiot w najcięższych postaciach i komplikacjach choroby skórne, skrofule, rachityzm i choroby nerwowe.
 CENY NIZKIE: wygodny pokój z całkowitem utrzymaniem i kuracją od 60 rb. miesięcznie. Komunikacja przez st. Kleco, dr. żel. Nadwiślańskiej, skąd zosną kilka godzin samochodem, odcodzącym o godz. 9 rano, lub kołmi. — Informacji udziela Zarząd zakładu leczniczego w Solcu, st. pocz. Słopnica, gubern. Kieleckiej. 22261

Dr. B. LEWENSTEINA ROSMOZA
 NAJLEPSZA MACZKA ODŻYWCZA

PAPIER WLINSKI
 NIEOMYLNY ŚRODEK
 dla szybkiego uleczenia KATARU chrypkli, podrażnień pierwsowych, chorób gardła i bólów reumatycznych, w Paryżu—31, rue de Seine.
 W m. „WERKACH” LETNISKA od 3 do 7 pokoi, wynajmowanie i sprzedaż. 5 wiorst od Wilna. 4 parostatki będą kursowały między Wilnem i Werkami od g. 7 rano do 11 wiecz. W sosnowym lesie zbudowano nowo letniska z wodociągami in. wygodami. Kąpiele w Wilji, łaźnia, wanny, gimnastyka dziecienna i hostawki. Dostawa produktów do domów, sklepy kolonjalne. Wybór letnisk oraz wszystkie informacje: просп. 8-to Jerski № 11 m. 8, od g. 5 do 7 wieczorem, oprócz środy i soboty. 19869

FORMY BIBUŁKOWE ostatniej mody, **Żurnale, manekiny i maszyny** do szycia w Centralnej SZKOLE KROJU i SZYCIA prof. K. LEWAŃSKIEGO, WILNO, — Wielka 27. 20472

Z prasy i życia.
 Odpowiedź hr. Wł. Bobrynskiemu.
 Przytaczaliśmy niedawno wyjątki z listu hr. Bobrynskiego, zamieszczonego w londyńskim „Timesie” i „informującego” społeczeństwo angielskie o „ucisku rosyjan w Galicji przez polaków i jezuitów”. Na list ten odpowiedział specjalnym listem do „Timesa” p. Fr. Rawita-Gawroński, prezes związku dziennikarzy polskich, który w konkluzji podkreślił, że cała działalność hr. Bobrynskiego na terenie galicyjskim ma charakter nieodpowiedzialnej dyplomacji, zmierzającej do celów wyżej wrogich Austrii. Obecnie zaś na łamach również „Timesa” zabral głos rosyjski galicyjski, p. Stepankowski. Odpowiedź ta brzmi:
 „Do naczelnego redaktora pisma „Times”. Pozwolił pan, że ja, jako rosyjanin, odpowiem kilka słów na list hr. Bobrynskiego, który ukazał się w piśmie pańskim i dotyczył przesładowań religijnych w Galicji”. Muszę przyznać, że byłem bardzo zdziwiony, iż taki list mógł ukazać się w piśmie pańskim. O takich to rosyjanach, o p. Bobrynskim w Galicji niema roszjan. O jakimś przesładowaniu języka rosyjskiego mówi również w Galicji niekto nie mówi i nie rozumie po rosyjsku. Hr. W. Bobrynski korzysta z podobieństwa dwóch nazw: rusin i rosyjanin, i oszukuje w ten sposób ogół angielski.
 „W jaki sposób ośmiela się on mówić o naszym historycznym kościele, jako o intrydzie jezuitów? Co za bezczelność zmywając publicznie nasze go metropolię, hr. Szepetyckiego, wielkiego rosyjskiego patriotę, do którego jesteśmy wszyscy nadzwyczaj przywiązani.
 „W liście hr. Bobrynskiego niema ani słowa prawdy. Ani jeden duchowny prawosławny nie siedzi w więzieniu, przynajmniej za swe przekonania religijne. Zresztą w Galicji jest załedwie paru duchownych prawosławnych. Policja w ostatnich czasach nigdy nie wtrącała się do spraw wyznaniowych”.
 Następnie p. Stepankowski, który wcale nie jest przyjacielem polaków, zapewnia, że rusini są przesładowani w różny sposób przez „magnatów polskich”, ale rosyjanin niema prawa o tem mówić, chociażby ze względu na to, że w państwie rosyjskiem rusini nie cieszą się zbytnią wolnością i możliwością rozwoju narodowego.
 W końcu p. Stepankowski żyje sobie również, żeby dziennikarce angielscy przekonali się nauceznie o stanie rzeczy w Galicji wschodniej, a wtedy sprawdzą sami, jak hr. Bobrynskijski umie mijać się z prawdą.

